

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR ION N. CESĂRESCU

A B O N A M E N T U L

Pe an, în România	30 lei
6 luni	16 „
3 luni	8 „
Străinătate: 40 lei pe an, 20 pe 6 luni	

A P A R E

De două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDACTIA & ADMINISTRATIA

București, CALEA RAHOVEI — 5

Lângă Palatul Justiții

TELEFON No. 16/98

S U M A R

Articolul 246 C. civil, de d-l C. Orănescu;

JURISPRUDENȚĂ:

Curtea de casație, s. I: *Mihai S. Handoca*;Idem, s. III: *Ad-ția financiară Argeș cu N. Popescu*;Idem: *Societ. Dacia România cu fiscal*;Trib Ilfov, secția III: *B. Grill dat judecăței pentru calomnie*;Judec. Ocol. Horezu: *C. Smedescu cu N. Damitrescu*;Comisiunea de prefaceri a Percepției Circ. I Buc.: *I. Victor cu fiscal pentru patenta de comisionar cl. I*;Trib Civil din Lyon: *Cazele de toleranță pot fi declarate în faliment*, cu o Observație;

Bibliografii.

Articolul 246 C. civ.

Acest text impune soțului care a obținut despărțenia, obligația de a înscrie în registrele de stare civilă sentința de divorț, înăuntrul unui termen de două luni, după ce va fi rămas definitivă. Sancțiunea neîndeplinirii acestei îndatoriri e nulitatea divorțului, întemeiată pe presumpțiunea unei reconciliațiuni tacite și revenirea soților la obligațiunile ce decurg din forma legală a căsătoriei, restabilirea unui fel de «statu quo ante». Consecințele cum vedem sunt din cele mai importante.

Cu toate acestea, soții vor putea reîncepe o nouă acțiune de divorț. E chestiunea: va fi suficient ca să invoace primul motiv și pentru cea de a doua acțiune? Credem că nu, de cât dacă el se repetă după revenirea soților la uniunea conjugală. Motivul residă în baza pe care o pune legiuitorul decăderii pe care o pronunță, prin faptul neînscrierii sentinței înăuntrul termenului de două luni. În adevăr el presupune o reconciliațiune tacită a soților și prin aceasta ștergerea trecutului, odată ce crede posibilă o nouă conviețuire. Deci primele motive au dispărut și ele înghițite de presumpțiunea legiuitorului.

O primă observațiune pe care o facem citind acest text e, ca numai soțul care a obținut divorțul poate cere înscrierea sentinței, sau transcrierea cum zice textul francez.

În această privință nu e discuție, textul e clar «.... soțul ce a dobândit-o va fi dator a înfățișa oficerului de stare civilă etc».

Situația era aceeași la francezi înaintea legii de

la 1886. Dacă semnalez lucrul, e numai pentru-că se vorbește și la noi de o apropiată reformă a Codului civil, în oare-cari puncte înrudite cu chestiunea noastră și atunci chestiunea de principiu care s'a pus în Franța se poate pune și la noi. O judecată aparține tuturor părților din proces și după cum trebuie să sufere fie-care toate consecințele neplăcute ce decurg din ea, ar fi nedrept să i-se răpească avantajele ce i le poate da. În starea actuală soțul reclamant poate face ineficace divorțul prin faptul că nu s'ar presenta pentru înscriere înăuntrul termenului desift.

Acțiunea a aparținut reclamantului până la expirarea termenului de a recurge la ultima instanță și până la ea inclusiv, în care interval, dacă ar fi vroit să renunțe la desfacerea căsătoriei, n'avea de cât s'o facă abandonând acțiunea. De alt-fel această stare de lucruri, departe de a da rezultatul întrevăzut poate de legiuitor, de a constitui o stavilă a divorțului prin voința soțului inocent și a asigura o mai departe conviețuire, din contră nu face de cât să aducă o mai mare turburare în raporturile conjugale, dacă de fapt s'ar ajunge la ele, să le înăsprească și să lase poarta larg deschisă pentru o nouă și apropiată acțiune de divorț.

Când doi soți se judecă în despărțenie până la ultima instanță, e greu de presupus dorința reluării traiului comun. Și dacă legiuitorul împinge pe soți la această situațiune, nu ține seamă de cât de voința unuia. Or căsătoria presupune consimțământ reciproc și legătura pe care o făurise acest consimțământ a fost ruptă prin simplul fapt că sentința a rămas definitivă.

Căci la noi divorțul nu e un act de stare civilă, ci un act judecătoresc, căsătoria rămâne desfăcută prin faptul rămânerei definitive a sentinței, nu prin faptul înscrierii în registrul de stare civilă. Inovațiunea franceasă de și criticată și în Franța ni se pare fericită. Să dea legiuitorul drept fie-căruia din soți de a cere înscrierea sentinței și dacă în adevăr ei ar vroi să reia traiul comun, nu va îndeplini nici unul facultatea acordată de lege și revenirea la căsătorie s'ar face prin voința ambilor soți, în care cas' legiuitorul s'ar găsi pe calea adevăratelor principii cari guvernează căsătoria.

Deosebirea de redacțiune a art. 246 C. civ. român, față de art. 291 C. civ. francez, mai dă naștere unei dificile probleme de drept, care poate avea cele mai importante consecințe pentru interesele părților. Textul nostru spune, că înscrierea sentinței de divorț se va face la oficiul de stare civilă unde s'a înscris și căsătoria.

Aliniatul ultim al art. 251 frances dispune că în cazul când căsătoria s'a oficiat în străinătate, transcrierea se va face la ultimul domiciliu al soților. Legiuitorul nostru nu a prevăzut această ipotesă și de aci dificultatea semnalată mai sus.

În adevăr, iată o căsătorie efectuată în streinătate și desfăcută în România, fie între streini, fie între un român și o streină sau vice-versa. Care e locul unde trebuie înscrisă sentința de divorț? Interpretând litera art. 246 C. civ. român, numai la oficiul de stare civilă unde s'a celebrat căsătoria. Dar se poate întâmpla și lucrul s'a întâmplat în practică, ca oficerul de stare civilă strein al locului unde s'a celebrat căsătoria să refuze înscrierea, fie pe motivul că în țara lui nu e admis divorțul, fie-că e admis în anumite condiții, între conaționali etc. Lucrul e indiferent, e de ajuns faptul că refuză. În acest cas referindu-ne la litera textului, de oare-ce oficerul de stare civilă strein nu poate fi forțat judecătorește, ar urma ca divorțul să fie de nul efect.

A admite acest rezultat, e a înlătura o chestiune de principiu, e a face din divorț, nu un act judecătorec, ci un act de stare civilă, făcându-l să depindă de înscrierea sentinței, e a subordona un principiu, unei chestiuni de procedură, unei modalități de publicitate.

În cât, de și textul nostru nu prevede dispozițiunea francesă, soluția nu poate fi de cât aceeași, pentru a fi consecvenți caracterului judecătorec pe care îl dă legiuitorul divorțului.

În acest cas sentința trebuie înscrisă la domiciliul pe care l-a avut soțul în momentul când a trebuit să pornească acțiunea de divorț. Această soluțiune conformă și echității și principiilor a fost consacrată și de doctrina noastră (D. Alexandresco, Vol. 1, pag. 187) și de jurisprudența noastră (Decizia Curții de apel din Galați, din 10 Decembrie 1903, *Dreptul* No. 51/903). De alt-fel acest mod de a vedea corespunde și scopului pe care l-a avut legiuitorul cerând înscrierea. În adevăr el a avut în vedere publicitatea sentinței și se înțelege că nu s'a gândit la aceasta de cât pentru țara pentru care legifera. E ușor de văzut, cât de puțin și-ar fi atins legiuitorul acest scop dacă s'ar fi gândit ca pentru ast-fel de casuri publicitatea să se facă prin oficiul de stare civilă dintr'o țară streină.

O ultimă chestiune: Am văzut că legiuitorul cere înscrierea în termen de două luni și în cas când termenul s'a scurs fără îndeplinirea acestei formalități, am văzut consecințele mai sus.

E întrebarea, această regulă e absolută, în tot-d'a-una când nu s'a făcut înscrierea înăuntrul termenului fatal e nul divorțul?

Jurisprudența și doctrina au temperat în parte rigoarea principiului. Așa, e generalmente admis, ca dacă partea a făcut cererea înăuntrul termenului și dacă oficiul de stare civilă nu a operat înscrierea, decăderea nu mai are loc, pentru-că se dovedește că partea a fost destul de diligentă, a făcut tot ce i-a stat prin putință pentru a obține înscrierea și nu poate fi găsită vinovată, făcându-i inoperent divorțul, din culpa unui funcționar, care nu și-a îndeplinit datoria. Se admite totuși de unii, că în acest cas, înscrierea nu se va mai putea face de cât pe cale judecătorească. Mi-se

pare că și aceasta e mult, față de diligența și de voința clar manifestată a părții.

Dar dacă nici nu s'a făcut cererea înăuntrul termenului de două luni, se va mai putea exige înscrierea după expirarea lui? Principial categoric al art. 246 a fost amendat de jurisprudență și în această parte.

În adevăr s'a admis de jurisprudența francesă, că atunci când se poate proba un cas de forță majoră care a împiedicat pe partea interesată a cere înscrierea în termen de două luni, să se poată face și după expirarea acestui termen. În acest cas se înțelege, că lucrul nu se poate rezolva de cât pe cale judecătorească, fiind vorba de o chestiune de fapt pentru care trebuie a se recurge la aprecierea judecătorului.

Soluțiunea de și mi se pare echitabilă pentru unele împrejurări, cred însă că e alături de principiul pus în art. 246 C. civ.

În special tribunalul de Sena prin două sentințe din 8 Martie 1887 și 7 Mai 1888 a hotărât, că atunci când din eroare partea a cerut înscrierea sentinței la un alt oficiu de stare civilă de cât acolo unde s'a celebrat căsătoria și acela a refuzat înscrierea, cererea se poate repeta la oficiul de stare civilă în drept, chiar după expirarea celor două luni.

Și dacă e vorba de a da tărie acestui principiu, cu atât mai mult se poate admite la noi înscrierea chiar după expirarea termenului, atunci când în urma unei căsătorii efectuată în streinătate și desfăcută în România, s'a cerut cum prevede art. 246 C. civ. înscrierea sentinței în registrul de stare civilă din streinătate unde s'a efectuat căsătoria, înăuntrul celor două luni, și acesta refuzând partea interesată se întoarce și exige înscrierea la oficiul de stare civilă—după ce au trecut cele două luni—al domiciliului ce-l avea soțul în momentul când s'a pornit acțiunea. În acest cas dacă partea a pierdut termenul, e din cauza că a căutat să îndeplinească o obligațiune imposibilă pe care i-o pusese legiuitorul în termen clar și expresi, cari însă în realitate nu manifestau adevărata lui intenție.

C. Oranescu

Judecătorul ocolului Tutova

JURISPRUDENȚĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, Secția I

Audiența de la 21 Octombrie 1905

Președenția D-lui G. N. B A G D A T, Consilier

Mihai S. Handoca

Advocați.—Condițiunile cerute pentru cei ce doresc a exercita această profesie.

Apărători pe lângă judecătorii de pace.—Condițiunile cerute pentru a fi apărător.—Ajutorii de sub-prefecți.—Dacă ei pot fi apărători.

Dreptul Președintelui tribunalului de a alcătui tabloul de apărători.—Dreptul tribunalului de a retrage autorizația unui apărător nu numai în caz de abateri grave ale acestuia, dar și atunci când e înscris contra legei.—(Art. 1 și 2 din legea corpului de avocați din 1864, art. 3 al aceleiași legi din 1884 și art. 123 din legea judecătorilor de pace).

1. Prin art. 1 din legea de la 6 Decembrie 1864, se dispune că, nimeni nu va putea exercita profesiunea de avocat, dacă nu este român sau naturalizat român, și de nu va fi titrat, iar prin art. 3 al legii din 8 Iunie 1884 se declară nule înscrierile făcute în tabloul avocaților după 1 Iunie 1884, în contra dispozițiilor art. 1 și 2 din legea de la 1864.

2. Legea judecătorilor de pace din 1896, prin art. 123, derogând la principiul sus arătat, pentru apărătorii de pe lângă judecătorii de pace, acordă dreptul de a exercita această profesie, chiar și acelor netitrați cari vor fi funcționat în timp de două ani cel puțin, ca judecător sau ajutor de judecător de pace, ca grefieri de Curți sau tribunale; și această excepțiune pusă la principiul sus arătat nu poate fi înlinsă, și nu se poate acorda această favoare altora, de cât celor ce întrunesc aceste condițiuni expres prevăzute prin art. 123 din legea judecătorilor de pace.

Astfel, funcțiunea de ajutor de sub-prefect neintrând în nici una din categoriile arătate în articolul 123 cel ce a servit în asemenea funcțiune, nu poate figura în tabloul apărătorilor de pe lângă judecătorii de pace.

3. Dacă prin al. II-lea de sub art. 123 din legea judecătorilor de pace, alcătuirea tabloului apărătorilor de pe lângă judecătorii s'a dat în căderea Președintelui tribunalului, iar prin ultimul aliniat se dispune ca, în caz de abateri grave de la datoriile profesionale, tribunalul poate retrage apărătorului autorizarea de a exercita profesiunea, de aci nu poate rezulta că o înscriere odată făcută de Președinte în contra legii, nu s'ar putea retrage de tribunal, de oare-ce prin această ultimă dispozițiune, legiuitorul nu se ocupă de cât de acei ce au fost înscriși ca întrunind condițiunile prescrie în primul aliniat, iar nu și de înscrierile făcute în contra legii, declarate nule prin art. 3 sus citat.

Decisiunea 418/905. — Respins recursul făcut de Mihaï S. Handoca în contra decisiunii Curței de apel din Iași, s. II cu No. 32/904.

Curtea,

Ascultând pe d. avocat A. C. Comănescu în dezvoltarea motivelor de casare:

Pe d. consilier V. Râmniceanu loc-țitor de procuror în concluziuni.

Deliberând,

Asupra motivelor de casare invocate:

I. «Violarea art. 123 din leg. judec. de pace, după care am fost înscris în lista apărătorilor al cărui text spune, că numai pentru incorectitudine poate fi suspendat un apărător din exercițiul drepturilor sale și aceasta numai temporal, și că în speță, la mine nefiind constatate în mod juridic incorectitudinile, atât Trib. de Vaslui cât și Curtea din Iași au violat acest text de lege când au ordonat ștergerea mea dintre apărători, fără o hotărâre definitivă în contra mea»

II. «Că art. 66 bis din Pr. civ., este iarăși violat, de oare-ce textul lui nu-mi poate fi aplicabil mie întru cât ordonanța presidențială de înscrierea mea între apărători nu poate fi considerată ca un act vremelnic, și ca atare nu putea fi invalidată de cât pentru incorectitudinile și atunci numai temporal (art. 123 cit.), cu atât mai mult, nu, cu cât am avut și o practică liberă de apărător de peste patru ani în mod corect de la 10 Septembrie 1899 până la 18 Februarie 1904, când fără o hotărâre definitivă am fost suspendat și că apoi în alt ordin de idei art. 123 citat cere numai 2 ani de stagiu ca ajutor de judecător, pe când eu peste stagiul de 2 ani am și peste 4 ani de apărător, și în cel mai extrem caz aș putea fi echivalat cu cel puțin un ajutor de grefă, căror spețe de funcționari li s'a dat dreptul de apărători de și nu s'a vizat art. 123 sus citat ca făcând implicitamente serviciul de grefier»

III. «Că și art. 3 din legea avocaților de la 1884 a fost violat, de oare-ce și acest text de lege vorbește că numai pentru anume fapte incorecte constatate cu hotărâri judecătorești definitive și pentru lipsa drepturilor de român poate fi șters un avocat din tablou ceia ce iarăși la mine în speță n'a fost».

Având în vedere decisiunea supusă recursului din care rezultă că, după cererea d-lui procuror de pe lângă Tribunalul Vaslui, acest tribunal, prin sentința cu No. 67/904, a ordonat ștergerea recurrentului de azi Mihaï S. Handoca din tabloul apărătorilor de la judecătoria ocolului Racova; că, Curtea de apel din Iași, s. I, prin decizia atacată, respingând apelul recurrentului Handoca, a confirmat sus citata sentință;

Având în vedere că recurrentul în sprijinul menținerii sale ca apărător pe lângă judecătoria ocolului Racova, a susținut că ordonanța presidențială prin care a fost înscris nu este supusă nici unui control, ne mai putând fi anulată de tribunal, și de Curte în apel, și că art. 3 din legea de la 1884, nu este aplicabil apărătorilor, aceștia neputând fi șterși de cât în casurile arătate prin art. 123 din legea jud. de pace;

Considerând că prin art. 3 din legea de la 8 Iunie 1884, se declară nule înscrierile făcute în tabloul avocaților după 1 Iunie 1884, în contra dispozițiilor art. 1 și 2 din legea de la 6 Decembrie 1864;

Considerând că prin art. 1 din această lege se dispune că nimeni nu va putea exercita profesiunea de avocat dacă nu este român sau naturalizat român și de nu va fi titrat;

Considerând că legea judecătorilor de pace din 1896, prin art. 123, derogând la acest principiu pentru apărătorii de pe lângă judecătorii de ocol, acordă dreptul de a exercita această profesie chiar și acelor netitrați care vor fi funcționat, în timp de două ani cel puțin, ca judecător sau ajutor de judecător de pace, ca grefieri de Curți sau tribunale;

Considerând că aceste cazuri constituind o excepțiune la principiul pus prin art. 1 sus citat, nu pot fi întinse prin interpretare și nu se poate acorda această favoare altora de cât celor ce întrunesc aceste condițiuni expres prevăzute prin art. 123 din legea judecătorilor de pace;

Considerând că dacă prin aliniatul al doilea de sub acest articol, alcătuirea tabloului apărătorilor de pe lângă judecătorii de ocol, s'a dat în căderea președintelui tribunalului, în modul arătat prin acest aliniat, iar prin ultimul aliniat se dispune că în caz de abateri grave de la datoriile profesionale, tribunalul poate să retragă apărătorului autorizarea de a și exercita profesiunea, de aci nu poate rezulta că o înscriere odată făcută de președintele tribunalului, chiar în contra legii, nu s'ar putea retrage de tribunal, de cât numai pentru abateri grave, după cum se dispune prin acest ultim aliniat, de oare-ce prin această ultimă dispozițiune, legiuitorul nu se ocupă de cât de acei ce au fost înscriși ca întrunind condițiunile prescrie în primul aliniat, iar nu și de înscrierile făcute în contra legii, declarate nule prin art. 3 sus citat;

Considerând că astfel fiind, tot ceea ce Curtea de fond avea de cercetat este cesiunea de a se ști dacă recurentul netritat fiind, întrunea sau nu condițiunile cerute de art. 123 din legea judecătorilor de pace:

Considerând că funcțiunea de adjutor de sub-prefect neintrând nici într'una din categoriile arătate în acest articol 123, recurentul Handoca care pretindea dreptul de apărător în baza unei asemenea funcțiuni, nu poate figura în tabloul apărătorilor de pe lângă judecătorii de ocol:

Că prin urmare bine a fost șters de Curtea de fond din acest tablou:

Considerând că astfel fiind, motivele de casare invocate se găsesc neîntemeiate:

Pentru aceste motive, Curtea, respinge, etc.

INALTA CURTE DE CASATIE ȘI JUSTIȚIE, SECȚIA III

Audiența de la 22 Noembrie 1905

Președenția D-lui C. C. ȘTEFĂNESCU, Președinte

Administrația Financiară Argeș cu N. Popescu

Contribuțiuni directe.—Patentă.—Exercițiul măi multor comerțuri sau profesiuni în acelaș oras, dar în diferite prăvălii.—(Art. 7 al. 2 lg. patentelor).

Asemănat art. 7 al. 2 din legea patentelor, patentabilul care exercită măi multe comerțuri sau industrii într'una și aceiaș comună, dar în diferite prăvălii, va fi supus numai la o patentă întreagă pentru comerțul sau industria sa cea măi ridicată, și oșebit jumătate de patentă pentru fie-care prăvălie, după categoria aceluși comerț sau industrie.

Decisiunea 124/905.—Casată, decisiunea comisiiei de apel din județul Argeș cu No. 825/905.

Curtea,

Asupra motivului de casare:

«Exces de putere și violarea art. 7 din legea patentelor, de oare-ce acest text prevede că atunci când patentabilul exercită măi multe comerțuri, dēnsul va plăti patentă întreagă pentru comerțul cel măi ridicat, iar nu pentru comerțul cel măi principal, după cum a făcut comisia».

Avēnd în vedere că comisiunea, prin decisia supusă recursului, a admis în parte apelul intimatului N. Popescu și, reformând procesul verbal cu No. 611/905, al comisiiei comunale, l'a impus la o patentă întreagă clasa V-a pentru comerțul principal ce exercită, adică acel de bogasier, și câte 1/2 patentă clasa 3-a pentru comerțul accesoriu de lipscan, și altă 1/2 patentă clasa 5-a pentru comerțul de încălțăminte;

Considerând că conform art. 7 al. 2 din legea patentelor, patentabilul ce exercită măi multe comerțuri într'una și aceiași comună va fi supus numai la o patentă întreagă pentru comerțul cel măi ridicat, și oșebit 1/2 de patentă pentru fie-care din cele-l'alte comerțuri;

Considerând că aceasta fiind dispoziția legēi, norma și criteriul după care comisiunea avea să se conducă în ce privește alegerea comerțului pentru care trebuia impus intimatul cu întreaga patentă era: de a vedea care anume este comerțul cel măi ridicat din cele ce exercită recurentul, iar nu care este cel măi principal din acele comerțuri;

Că, în speță cel măi ridicat comerț este acel de lipscan, fiind categorisit clasa III-a, iar nu acel de bogasier, care este categorisit clasa V-a și la care comisiunea l'a impus la întreaga patentă considerând că acesta este comerțul principal al intimatului;

Că comisiunea procedând în modul acesta a violat art. 7 din legea patentelor și a dat o decisiune casabilă;

Pentru aceste motive, Curtea, casează, etc.

Audiența de la 13 Decembrie 1905

Președenția D-lui C. C. ȘTEFĂNESCU, Președinte

Societatea Dacia România cu Fiscul

Patentă.—Societăți pe acțiuni anonime sau în comandită.—Sucursale sau agenții proprii.—Patentă fixă. Art. 4 al. 3 din legea patentelor.

Asemănat art. 4 al. 3 din legea patentelor, când o societate pe acțiuni, anonimă sau în comandită, are sucursale sau agenții proprii în diferite orașe, aceste sucursale sau agenții se vor supune numai la patentă fixă clasa I din tariful după populațiune în vigoare.

Decisiunea 443/905.—Respins recursul făcut de Societatea Dacia-România contra decisiunei comisiunei de apel din județul Vaslui cu No. 386/905.

Curtea,

Asupra motivului de casare:

«Violarea legēi patentelor de oare ce această lege nu impune la patentă de cât sucursalele sau agențiile proprii iar în specie agenția din Vaslui nu este o agenție proprie, intru cât cheltuelile întreținerii biroului privesc pe agent, care nu e plătit cu leafă fixă ci cu remiză».

Considerând că comisiunea de apel, pentru a impune pe Societatea Dacia-România la patentă prevăzută în tabela A cl. I-a, relativ la sucursala ce are în orașul Vaslui, constată în fapt că zisa Societate face asigurări direct, prin agenția Vaslui, ast-fel că această agenție este o sucursală sau agenție proprie a Societății Dacia-România;

Avēnd în vedere că art. 4 alin. 3 din legea patentelor impune la patentă pe o Societate pe acțiuni, anonimă sau în comandită, și în ce privește sucursalele sau agențiile, când acele sucursale sau agenții sunt proprii ale Societății;

Că asa fiind motivul de casare este nefondat.

Pentru aceste motive, Curtea, respinge, etc.

TRIBUNALUL ILFOV, SECȚIA III

Audiența de la 9 Noembrie 1905

Președenția D-lui M. BALȘ, Președinte

B. Grill dat julecāței pentru calomnie

Martori — Avocat chemat ca martor a depune asupra faptelor cunoscute de el în virtutea profesiunei.

Dacă el poate fi obligat a depune, când refuză acest lucru, cu toată deslegarea ce l'ar da clientul său de a depune — Dreptul exclusiv a l' unui profesionist de a decide singur dacă trebuie sau nu să depue ca martor. — (Art. 305 C. pen.).

1. Dacă un avocat chemat fiind ca martor în fața justiției, refuză ca să dea pe față faptele pe care le cunoaște în virtutea profesiunei sale, el nu poate fi obligat ca să depue asupra acestor puncte, și refuzul său, nu l' poate expune la mēsurī represive din partea instanței, în fața căreia este chemat; — iar faptul că clientul său il autoriză ca să dea pe față aceste fapte, nu i poate schimba situațiunea de oare-ce nu este în joc un interes particular, ci un interes de ordine publică care nu poate fi atins.

2. Profesionistul este singur în drept ca să decidă dacă trebuie sau nu să depue ca martor în justiție, și poate să și ea hotărīrea în această

privință, de oare ce, în acest caz singurul judecător, este conștiința sa.

Tribunalul,

Având în vedere declarațiunea făcută de d-l avocat I. Saita, chemat ca martor în fața acestui tribunal, că, față cu dispozițiunile art. 305 C. p., nu poate să depună ca martor asupra faptelor pe care le cunoaște în virtutea profesiunii sale de avocat;

Având în vedere că inculpatul B. Grill, întrebând fiind de d-l Președinte, a declarat că desleagă pe d-l Saita de secretul profesional autorizându-l ca să arate tribunalului faptele pe care el le-ar fi adus la cunoștința martorului în calitate de avocat al său;

Că în urma acestei declarațiuni a inculpatului, martorul persistă în declarațiunea ce a făcut că nu vrea să depună ca martor asupra faptelor despre care a avut cunoștință ca avocat al inculpatului;

Având în vedere că față cu această declarațiune, tribunalul trebuie să examineze dacă opunerea martorului este întemeiată, sau urmează a fi considerată ca un refuz de a lumina justiția, atrăgând după sine toate consecințele unui asemenea act; ascultând susținerile apărătorilor părții civile și a inculpaților și concluziile d-lui reprezentant al Ministerului Public;

Considerând că după dispozițiunile art. 305 C. pen., ori-ce persoană care urmând a fi, după natura profesiunii sale, cunoscătoare și păstrătoare a secretelor ce i se încredințează, le va da pe față, afară de întâmplările când legea cere o asemenea destăinuire, se va pedepsi cu închisoare de la o lună până la 6 luni și cu amendă de la 50 până la 250 lei;

Considerând că scopul acestei dispozițiuni este apărarea unui interes de ordine publică, și anume că acei care au nevoie ca să recurgă la oficiile persoanelor însărcinate cu atribuțiunii speciale să fie încredințați că pot să se adreseze acestor persoane cu deplină siguranță că nu vor avea cuvântul ca să regrete vre-o dată încrederea ce au manifestat. Este cert că dacă clientul medicului său al avocatului ar ști că destăinuirile ce le face în momente de cumpănă fizică sau morală pot fi date pe față, ar ezita foarte mult ca să se adreseze acestor profesioniști, sau chiar ar renunța cu desăvîrșire, ceea ce ar fi dăunător sănătății publice și mersului justiției, dat fiind monopolul pe care l'au medicii sau avocații de a îndeplini atribuțiunile profesiei lor, monopol care le dă rolul de confidenți necesari;

Considerând că de la acest principiu legea nu a înțeles să deroge de cât în anumite împrejurări anume specificate, pe baza unor necesități imperioase și de ordine publică; că rezervele art. 305 C. p. nu se referă la cazul art. 29 C. Pr. pen.;

Că dacă este adevărat că există un interes primordial ca justiția să fie luminată, totuși legea în afară de câte-va cazuri anume specificate nu a înțeles ca să stabilească o excepțiune în această privință și nu a obligat pe profesionistul chemat ca martor înaintea instanței judiciare, ca în interesul descoperirii adevărului să destăinuiească cele ce i s'au adus la cunoștință în virtutea profesiunii sale;

Considerând că, prin urmare, dacă un avocat chemat fiind ca martor în fața justiției refuză ca să dea pe față faptele pe care le cunoaște în virtutea profesiunii sale, el nu poate fi obligat ca să depună asupra acestor puncte și refuzul său nu l' poate expune la măsurile represive din partea instanței în fața căreia este chemat;

Că faptul că clientul său l' autoriză ca să dea pe față aceste fapte nu i poate schimba situațiunea de oare-ce nu este în joc un interes particular, ci interesul de ordine publică enunțat mai sus, care nu poate fi atins;

Considerând însă pe de altă parte că faptul profesionistului de a depune ca martor în justiție în urma invitațiunii ce i se face nu l' ar expune pedepselor prevăzute de lege de oare-ce acest fapt nu ar prezenta in-

tenția frauduloasă, unul din elementele esențiale ale delictului prevăzută de art. 305 C. p.;

Că prin urmare profesionistul este singur îndreptat să decidă dacă trebuie sau nu să vorbească și poate să-și dea hotărîrea în această privință fără a se teme de consecințele materiale ale acestei hotărîri, de oare-ce în acest caz singurul judecător este conștiința sa:

(ss) M. Balș, Gh. Pherechide.

Adnotație.—Sentința trib. Ilfov, sect. III, ce adnotăm, pronunțată sub președinția harnicului său president M. Balș, demn urmaș al predecesorului său George Buzdugan, e consacrată importantei cestiuni a *secretului profesional* la avocați.

E în adevăr, o cestiune foarte delicată, aceea de a se ști până unde se întinde această obligațiune sau acest drept al secretului profesional și cum se poate concilia cu interesul social,—că fie-care cetățean, e dator de a da justiției concursul său și a i denunța toate crimele și delicturile de care ar avea cunoștință. Și cestiunea devine cu atât mai interesantă cu cât avocatul prin profesiunea sa, e confidentul și sfătuitoarea nu numai necesară, dar obligatoriu al criminalilor și delinvenților⁽¹⁾.

Din conflictul acestor două interese, se nasc o serie de cestiuni juridice foarte delicate, dintre cari o parte și găsesc răspuns în sentința tribunalului.

Intre aceste cestiuni putem enumera:

1) *Obligațiunea pe care legea prin art. 29 Pr. penală și societatea o pune fie-cărui cetățean de a denunța crimele și delicturile ce ar cunoaște, încetează pentru cei ce sunt ținuți de secretul profesional, când faptele le au cunoscut cu ocaziunea profesiunii lor?*

2) *Cei ținuți de secretul profesional pot depune ca martori când sunt chemați de justiție?*

3) *Dacă cei ținuți de secretul profesional au depus ca martori, după cererea justiției, sunt pasibili de penalitatea înscrisă în art. 305 C. pen.?*

4) *Divulgarea secretului încetează de a fi delict când depositarul secretului a autorizat pe confident a l' divulga?*

5) *Interesul științific autoriză divulgarea secretului profesional?*

6) *Ce trebuie hotărât în privința aceluiași persoane când depunțiunea lor e cerută într'o afacere civilă?*

(1) Ce profesiune nobilă și delicată? Ce rol delicat?! Trebuie mare virtute și mare putere morală pentru a nu deveni complicele clientului. «L'avocat qui se fait, sciemment, le soutien de l'iniquité, se rend lui-même coupable d'iniquité; l'avocat qui protège, sciemment, une mauvaise action commet lui-même cette mauvaise action; plus vil et plus condamnable alors que le méchant, dont il devient le complice... etc. etc.».

Ce n'est pas assez de dire: j'ai une bonne cause, je la gagnerai aut virtute, aut dolo. (Liouville-Abrégé de règles sur la profession d'avocat, pag. 99).

Tribunalul răspunde prin sentința sa, la ces-tiunile de la punctele 2 și 3, admițând în totul teoria preconizată de Garraud și cari se poate rezuma astfel «*ne pas parler ne serait pas un délit, mais parler, n'est pas non plus un délit*»⁽²⁾.

Că deci, avocatul chemat ca martor rămâne singur în drept a aprecia și a decide ce poate spune din faptele ce ar cunoaște, fără ca tribunalul să poată lua măsuri de constrângere în contra lui, ca în contra unui alt martor cari nu ar refuza de a depune.

Aceasta, bine înțeles în materia penală, unde e vorba de ordine publică, iar nu și în materie civilă, unde faptul divulgării de către un avocat a faptelor confiate în calitatea lui de profesionist, constituie delictul de revelațiune de secrete, cari urmează a fi pedepsit conf. art. 305 C. penal.

Nu există nici un motiv, care să autorize divulgarea secretului profesional, spune Garraud și nici chiar *interesul științific*⁽³⁾. Revelațiunea unui secret e delict ori cari ar fi circumstanțele în cari s'a făcut și ori cari ar fi mobilul ce l'a îndemnat⁽⁴⁾ în afară de afacerile penale.

Totuși, s'ar părea, că, atunci când depositarul secretului a deslegat pe confident și l'a autorizat a vorbi, a divulga, nu ar mai fi nici un interes; cu toate acestea după doctrină această împrejurare nu poate schimba întru nimic situațiunea juridică a revelatorului de secrete, existența sau neexistența unui delict neputând depinde de partea interesată sau lezată, de cât în anume cazuri specificate de lege⁽⁵⁾.

Cât despre obligațiunea ce o are de la lege (art. 29 Proc. penală) fie care cetățean de a denunța crimele și delicturile de cari ar avea cunoștința, ea încetează pentru depositarii de secrete și ei nu ar putea lua inițiativa unui denunț, fără a comite delictul de revelațiune de secret, prevăzut și pedepsit de art. 305 C. pen. întru cât e

(2) R. Garraud-*Traité théorique et pratique du droit pénal français*, vol. 5.

(3) Vezi Garraud, op. cit., tom. V și Stévenard-*Le secret médical et le syphilis*.

În această din urmă lucrare, autorul consideră ca o revelațiune de secrete faptul medicilor, cari în scop de a-și face reclamă, publică observațiuni asupra diferitelor cazuri punând câte o dată numele sau numai inițialele pacienților.

Nu tot așa se poate spune și despre un avocat care ar publica o hotărîre sau concluzii etc., căci o veche maximă de drept spune: «*tout arrêt lu à l'audience appartient au public*».

(4) Sunt oare cari excepțiuni legale, excepțiuni de altfel vizate de art. 305 C. penal și anume:

a) Legile sanitare obligă pe medici de a aviza parchetul ori de câte ori rănirile sau loviturile unui bolnav par a fi rezultatul unei crime sau delict.

b) De asemenea în caz de boale molipsitoare, legile sanitare obligă pe medici a anunța autoritatea comunală.

(5) În codul penal italian (art. 163) și în Codul penal ungar, divulgarea de secret nu se pedepsește de cât dacă a cauzat un prejudiciu.

un interes de ordine publică, ca cei ce au nevoie a recurge la sfatul și consiliile avocaților să fie siguri că destăinuirile ce 'i va face în momente grele de slăbiciune fizică sau morală nu vor fi divulgate.

Și de multe ori, de o astfel de confidență, depinde onoarea, libertatea, averea și chiar viața cuiva și dacă nu ar avea cui să se confieze, și poate ori cine închipui care ar fi pericolul social?

De aceea, se zice, cu drept cuvânt că avocatul este, *le patron du malheur!*

«Avocatura nu este numai o profesiune, zice Giuseppe Zanardelli⁽⁶⁾, dar o instituțiune care se leagă prin fire invizibile cu întreaga organizațiune politică și socială. Fără a avea o investire publică, fără a fi magistrat, avocatul este interesat la observarea legilor, la vegherea siguranței cetățenilor, la conservarea libertăților civice, etc. etc.».

Când astfel de cuvinte calde se pot spune la adresa avocaturei, apoi de sigur că ea trebuie protejată și încurajată pentru a merita toată încrederea publică.

Depinde însă de avocați pentru a merita și menține această încredere.

Printr'o ironie a excesului de secret profesional la medici,—se zice—că între ei ar fi și *faiseurs d'ange*; nu aș dori ca avocații să cadă și ei în această extremitate a conservării secretului, devenind *faiseurs d'innocence!*

Cunoașterea și aprofundarea regulilor profesionale e singurul guardian în contra acestei greșeli.

Duchêne și Picard, iată ce sfătuiesc asupra acestui punct:

«Fără această cunoștință avocatul se expune continuu să le calce și să nu le practice. Din contra, acela cari le posedă, se întărește în fiecare zi în observarea lor, devin încetul cu încetul parte integrantă din acțiunile sale. . . .»

«Aceste reguli sunt întemeiate pe cele mai nobile instincte ale naturii umane, seduc pe cine le meditează și înalță pe cine le practică»⁽⁷⁾.

Un vechi proverb, de altfel foarte frequent în discuțiunile juridice zice: *les arrêts sont bons pour ceux qui les obtiennent*⁽⁸⁾.

Am socotit însă că sentința Trib. Ilfov, ce publicăm, atât prin modul de redactare, cât și principiile ce consacră iese din comun și poate servi de model și de cea 'mi-am permis a o semnala.

Jonescu-Dolj

Procuror Trib. Ilfov

(6) *L'Avocatura*, pag. 43, citat de d. Anghel Nicolau în studiul său: *despre profesiunea de avocat*.

(7) Gustave Duchêne et Edmond-Picard-Manuel *Pratique de la profession d'avocat en Belgique* citat de d. Angh. Nicolau, op. cit., pag. 48.

(8) Ca origină se atribuie acest proverb, unui distins prim președinte francez de la Thou, care la o intrerupere l'ar fi spus unui avocat, care a invocat autoritatea unei sentințe judecătorești.

JUDECĂTORIA OCOLULUI HOREZU

Audiența de la 25 Noembrie 1905

C. Smedescu cu N. Dumitrescu

Cartea de judecată civilă No. 1359

Compensație.—Compensație legală.—Condițiunile cerute de lege, pentru ca o asemenea compensație să se poată opera.—Dreptul judecătorului de a verifica existența unor asemenea condiții.

Cesiunea între cesionar, debitor și terțiu.—Când o asemenea cesiune își produce efectul său. — (Art. 1143, 1148 al. 2 și 1144 C. civ.).

1. *In materie de compensație, judecătorul chemat a se pronunța asupra unei cereri de a se declara operată compensația în mod legal, fără știrea părților, are să verifice numai dacă la data cererii au fost îndeplinite condițiile cerute de art. 1143 și urm. C. civil, iar hotărârea prin care s'ar admite în totul sau în parte o cerere de asemenea natură, are efect declarativ de la data când s'a îndeplinit condițiile de creditor și debitor, personali și principali și creanțele au devenit certe și exigibile.*

2. *Cesiunea între cesionar, debitor și terțiu, are efect după notificarea cesiunii, astfel, condițiunea de creditor și debitor personali și principali rezultată din art. 1143 și 1148 al. 2 C. civ. nu este îndeplinită de cât după data comunicării cesiunii creanțelor chiar când ele ar fi constatate și stabilite prin hotărâri anterioare.*

Judecata,

Asupra acțiunii civile de față :

Având în vedere cererea făcută de C. Smedescu prin suplica înreg. la No. 1765/905 de a se declara stinsă prin compensație creanța lui N. Dumitrescu față de creanțele sale, amii fiind în același timp creditor și debitor personali și la diferența în plus să fie obligat la plata N. Dumitrescu cu procente și spese ;

Având în vedere susținerile părții cum și lucrările din dosar din care se constată : că C. Smedescu prin cartea de judecată No. 814/99 confirmată prin hot. No. 383/900 definitivă a acestei judecătoriai, este obligat a plăti lui N. Dumitrescu suma de lei 100 cu procent legal de la 15 Aprilie 1899 și până la achitare plus 5 lei cheltueli de judecată ; că N. Dumitrescu prin cartea de judecată No. 1351/98, confirmată prin hot. No. 1722/98 definitivă, este obligat a plăti lui C. Smedescu lei 140 cu procent legal de la 17 August 1898 până la achitare plus 25 lei cheltueli de judecată, iar din această datorie Smedescu a achitat lei 80 ; că, prin cartea de judecată No. 1129/98 confirmată prin sentința Trib. Vâlcea No. 487/900 definitivă, N. Dumitrescu este obligat a plăti lui P. Tomescu suma de lei 356 cu procent legal de la 30 Octombrie 97 până la achitare plus 35 lei cheltueli de judecată osebit timbre ; că Elisabeta P. Tomescu tutoarea minorilor defunctului P. Tomescu. cu act autentificat de această judecătoria la No. 19/901, a cesionat lui C. Smedescu cărțile de judecată cu No. 1192 și 1551/901 sus menționate și sentința Trib. Vâlcea No. 487/900, și că acest act de cesiune a fost comunicat debitorului C. Smedescu prin corpul Portăreilor Tribunalului Vâlcea în ziua de 19 Septembrie 1905, dupe cum rezultă din notificarea No. 9265/22 August 905 ; că C. Smedescu face cererea de față prin petiția înreg. la No. 6765/30 Aprilie 1905 ;

Considerând că, în materie de compensație, când judecătorul este chemat a se pronunța asupra unei cereri, de a se declara operată compensația în mod legal fără știrea părților, va verifica numai dacă la data cererii au fost îndeplinite condițiunile cerute de art. 1143 și urm. C. civ., iar hotărârea, prin care s'ar admite în totul sau în parte o cerere de această speță făcută fie pe cale principală fie pe cale incidentă, are efect declarativ de la data când s'a îndeplinit condițiunile de creditor și debitor personali și principali, iar creanțele au

devenit certe și exigibile, în ipotesa că această dată este anterioară cererii prin care s'a sesizat instanța ;

Considerând că prin jurnalul din 18 Octombrie 1905 fiind citat la interogatoriul personal pentru termenul de azi defendorul nu se presintă ;

Considerând că, după cum rezultă din actele atașate la dosar și presumpția trasă din art. 234 Pr. civ., în anul 1900 C. Smedescu și N. Dumitrescu au calitatea de creditor și debitor personali și principali în creanțele constatate prin hot. No. 814/99, 383/900 și No. 1351/98, 1722/98 sus-menționate, cari creanțe sunt certe și exigibile, condițiune cerută de art. 1145 al. 2 C. civ. ;

Considerând că, art. 1393 și 1395 C. civ. prescrie, că cesiunea, între cesionar, debitor și terțiu, are efect după notificarea cesiunii, că dar condițiunea de creditor și debitor personali și principali rezultată din art. 1143 și 1148 al. 2 C. civ., nu este îndeplinită în creanța constatată prin hot. No. 1192 și 1151/98 și sentința No. 487/900 sus-menționate, de cât după 19 Septembrie 1905 data comunicării cesiunii acestor creanțe, soluție care armonisează cu dispozițiile art. 1149 al. 2 C. civ. ;

Considerând felul de a fi al compensației legale astfel cum legiuitorul l stabilizește în art. 1144 C. civ. și faptul că creanțele sunt certe și exigibile în speță constatate prin hotărâri definitive în care părțile sunt creditor personali și principali, pe de o parte interesul primului capăt de cerere tinde la zero, iar pe de alta al doilea capăt de cerere este contrariu noțiunii de îndoită plată fictivă, iar judecătorul care ar condamna pe o parte la plata unei sume sau o parte dintr'o sumă de bani la care a mai fost condamnat pentru aceeași cauză și față de aceeași parte, în speță la plata diferenței în plus rezultată din compensarea creanțelor constatate prin hotărâri definitive, ar viola principiul autorității lucrului judecat ;

Considerând că nefiind ambele părți prezente nu este loc a se aplica art. 89 al 4 și 5 leg. jud. de pace, care derogând de la principiul neintervenirei judecătorului în materie de procedură, prescrie că judecătorul este dator a se pronunța asupra mijloacelor de apărare ce ar putea rezulta după ce le va fi pus în dezbateră părților ;

Văzând dispozițiile art. 100 leg. jud. pace și 140 Pr. civilă ;

Pentru aceste motive, admite în parte etc.

p. jude (s) D. Crețeanu.

Comisiunea de prefaceri a Percepției Circ. I București

Audiența de la 19 Februarie 1906

Președenția D-lui ION S. CODREANU, Perceptor-fiscal

I. Victor cu Fiscul pentru patenta de comisionar cl. I

Contribuțiuni directe. — Patente. — Comisionari cari plasează mărfurile streine numai în țară, fără a face întinse operațiuni cu streinătatea. — Taxa de patentă la care au a fi impuși acești comisionari.

(Tabela A din legea patentelor).

Când legiuitorul a prevăzut și întrebuintat în tabela patentelor, expresia de „întinse operațiuni cu streinătatea“ pentru comisionari de clasă I, a vizat pe aceia cari au în adevăr întinse operațiuni cu streinătatea, plasând în țară la noi mărfuri streine, precum și mărfurile noastre în streinătate, căci, dupe ce întrebuintează cuvintele „comisionar care face întinse operațiuni cu streinătatea, în țară cu mărfuri“ dupe o virgulă adaogă „cereale etc“, ceea ce denotă că țara noastră, fiind o țară agricolă și ca atare ne având nevoie de a importa ei numai de a

exporta cereale, legiuitorului a vizat în categoria patentarilor de clasa I pe acei comisionari cari exportă cereale, și alte articole din țară, și au prin urmare întinse operațiuni cu streinătatea, iar nu pe aceia cari plasează în mic mărfurile streine numai în țară, și pentru cari legiuitorul a prevăzut o patentă de clasa III-a.

Comisiunea,

Având în vedere că prin procesul-verbal de impunere provizorie sub No. 142. dresat de d-l Perceptor respectiv, în ziua de 27 Noembrie 1905, d. I. Victor este impus la căi de comunicație lei 6, patentă fixă cl. I lei 300 și taxă proporțională 5% la chiria anuală de lei 1000 lei 50, ca comisionar cu streinătatea;

Considerând că prin legea patentelor tabela A, legiuitorului impune la patentă de cl. I pe comisionarii care fac întinse operațiuni cu străinătatea, în țară, cu mărfuri, cereale, etc., iar la patenta de cl. III pe acei comisionari cari fac operațiuni numai în țară;

Având în vedere că din registrul copier și registrul jurnal prezentat de d-l I. Victor, se constată că numitul nu face întinse operațiuni cu streinătatea, pentru a fi impus la patentă de cl. I, ci toate operațiunile sale în anul 1905 și pe curent consistă din plasament de mărfuri în mic de tot (din câte 30–200 lei mai la fie care client) și numai în țară;

Considerând că legiuitorul când a prevăzut și întrebuințat expresia «întinse operațiuni cu streinătatea» pentru acei care urmează a fi impuși la patentă cl. I, patentă care este cea mai ridicată, (și pentru orașul București, patenta de cl. I cu zecimele și taxa proporțională de 5% asupra valorii locative, se ridică la peste una mie lei dare anuală), a vizat pe acei care au într'adevăr întinse operațiuni cu străinătatea, plasând în țară la noi mărfurile streine și vice-versa ale noastre în streinătate; căci, dupe ce întrebuințează cuvintele, «comisionar care face întinse operațiuni cu streinătatea, în țară, cu mărfuri», după o virgulă adaogă «cereale, etc», ceea ce ne îndreptățește a crede, că țara noastră fiind o țară agricolă și, ca atare, ne având nevoie d'a importa ci din contră de a exporta cereale, legiuitorul a vizat în categoria patentarilor de cl. I pe acei comisionari care exportă cereale și alte articole din țara noastră și au, prin urmare, întinse operațiuni cu străinătatea, iar nu pe acei care plasează în mic mărfurile streine în țară la noi, ca în specie, și pentru care legiuitorul în tabela A, imediat a prevăzut patenta de cl. III;

Considerând că dacă legiuitorul ar fi înțeles să impună la patentă de cl. I și pe acei comisionari, cari, fie cât de mic, plasează articole streine numai în țară la noi, condiție în care se găsește d-l I. Victor, n'ar fi avut nevoie să adaoge dupe cuvântul «comisionar» cuvintele: «care face întinse operațiuni cu streinătatea», ci ar fi dat o redacție simplă, fără cuvântul «întinse», care ne întărește convingerea că intenția legiuitorului a fost ca acești mici comisionari care de și plasează articole streine în țară și în mici cantități, să fie impuși la patentă de cl. III, iar nu la cl. I, clasă care, repetăm nu trebuie dată de cât acelora care au într'adevăr întinse operațiuni cu streinătatea, cum ar fi de ex. Casele Zveifel, Carisi etc., lăsând prin urmare latitudinile de apreciere comisiunei comunale care are a face impunerea;

Considerând că a impune pe acești mici comisionari la patenta de cl. I, ar fi a-i distruge cu totul, sau a-i face să nu mai exercite acest comerț, în mod public, ci în ascuns, nefiind în măsură a plăti o patentă atât de mare, ceea-ce ar face ca comerțul acesta să fie monopolizat de câte-va firme mari; și interesul Statului este ca să

aibă cât mai mulți patentari, iar nu de a monopoliza în mâinele câtor-va unele comerțuri ca acestea;

Considerând că legile fiscale fiind de strictă interpretare, urmează a ne călăuzi de textul legii: și întru cât comisiunea a constatat în fapt și a apreciat că d-l I. Victor nu face întinse operațiuni cu streinătatea, urmează a-l menține la patenta care a plătit până acum de cl. III la care este înscris în rol sub Sf. Dumitru la art. 389, și a anula astfel impunerea făcută de perceptorul respectiv prin procesul-verbal No. 142 din 27 Noembrie 1905 care îl impune la patentă cl. I;

Pentru aceste motive, Comisia, infirmă procesul-verbal de impunere cu No. 142 dresat de d-l Perceptor respectiv în ziua de 27 Noembrie 1905;

(ss) I. S. Codreanu, D. Grozdea și Căp. M. Ionescu.

Secretar, V. Andreescu.

Tribun. civil din Lyon, 2 Decembre 1904

Casă de toleranță. — Comerciant — Faliment. — Art. 3, 695 urm. C. com.

Persoanele care exploatează o casă de toleranță, fiind în genere considerate ca comerciante, pot fi declarate în stare de faliment.

(Din Sirey, 1915. 2 p 22.)

Observație. — Chestiunea asupra căreia a avut a se pronunța tribunalul din Lyon, prin sentința a cărui sumar s'a reprodus mai sus, este controversată. Vezi în același sens, Trib. com. din Geneva, *Curierul judiciar* din 1904, No. 24, cu observația d lui D. Alexandresco, în sens contrar. Cpr. asupra acestei chestiuni, Répert. Sirey, v⁰ *Acte de commerce*, 17, 184 urm. și v⁰ *Commerçant*, 63; Pand. fr., *Acte de commerce*, 414, 443 și *Commerçant*, 315, urm. Vezi și M. A. Dumitrescu, *Codul de comerț comentat*, I, 428, p. 246.

(N. R.)

Bibliografii

A apărut, vol. I, **Codicele civil**, adnotat și comentat de d-l *Dimitrie Neagu*, fost magistrat, advoocat.

Acest volum, format în 8°, are 530 pag. și coprinde materia Art. 1—285.

Deposit la Ziarul «*Curierul Judiciar*», București, Calea Rahovei 5, de unde se expediază contra valoare: mandat poștal sau ramburs. Prețul lei 12 broșat; legat elegant, în pânză, cu numele autorului lei 13.75, iar cu piele la cotor lei 14.50.

* * *

O colecție completă, (9 vol.) ediție de lux, *Drept Civil Alexandresco*, se găsește de vânzare la *Curierul Judiciar*. Se vinde numai contra numerar.

Ofertele se vor adresa d-lui Codreanu.

* * *

Bugăm stărnitor pe abonații rămași în întârziere cu plata abonamentelor, să trimită sumele datorate prin mandat poștal, direct la administrația ziarului *Curierul Judiciar*, București, sau să plătească la prezentare numai în mina incasatorilor: I. Riveanu, pentru provincie, și I. St. Tudoroiu, pentru Capitală, în schimbul chitanțelor ce vor emite din registrul cu mază învestite cu ștampila, *Curierului Judiciar*.